

Vänsterpartiet Region Sörmland

Mål och Budget 2023-25

- Ett rättvist, jämlikt och friskare Sörmland

Återupprätta den jämlika vården

Politiken som drivits de senaste 30 åren har nedmonterat det trygga Sverige som byggts upp av arbetarhänder. Vi behöver förändring. Politik ska leda till ett bättre liv för alla. Andra har förlitat sig på marknaden och blundat för klimatkrisen. Vänsterpartiets politik är en politik för framtiden, med satsningar på att omfördela utifrån behov.

Pandemin har påverkat oss alla på olika sätt. Sverige var inte förberett på en kris. Vården har plockats isär. På 90-talet fanns i Sverige mellan 800-2000 IVA-platser. När pandemin startade, hade vi bara 526 platser, trots att vi blivit 1,8 miljoner personer fler. Sverige har idag näst lägst antal IVA-platser per invånare i Europa. En tydlig bild av hur välfärden i Sverige blivit sämre. Underfinansieringen och de privata intressena gjorde vården svag.

Vårdens starkaste länk, personalen, fick slita ont redan före pandemin. Många av dessa är kvinnor som efter jobbet drar ett tungt lass i hemmets vardag. 30 år av privatiseringar där bara lönsam verksamhet prioriterats behöver brytas. Samhället måste bli tryggare, med en politik som fördelar samhällets rikedomar från rik till fattig, fler ska känna sig trygga.

Vi i Vänsterpartiet vänder oss emot att retoriken om vårdval/valfrihet idag ofta används som dimridå för att skjuta över ansvar till den sjuka och familjen. Vi vill stärka patienternas ställning. Vård ska ges utifrån behov – inte baserat på om någon anses lönsam eller inte. Vänsterpartiet vill återupprätta den jämlika vården. Därför måste vården avkommersialiseras. Aktiebolag, vars främsta omsorg är ägarnas vinster, bör inte vara tillåtna i svensk vård.

Klimatomställningen kan inte stå och trampa i kulisserna längre. Vi som parti ser vårt ansvar och tänker sätta press för en snabb och mer hållbar samhällsutveckling. Detta kräver tydliga lagar, regler och investeringar det vill säga demokratiskt inflytande. Naturens resurser ska räcka långsiktigt och fördelas mer jämlikt och industrier med grön energi, näringsliv med trygga och utvecklande jobb ska vara grunden.

Kultur är så mycket. Det ger mervärden, tid för eftertanke, glädje och skapar identitet. Utbildningsnivån i Sörmland behöver bli högre för bättre livsvillkor och bättre hälsostatus. Genom att stärka kulturen och utbildningskvaliteten ger vi framtidshopp och förbereder för ett bättre mående genom hela livet.

En värdig vård fördelas efter behov

Vänsterpartiet vill att fler ska må bra och få en trygg och säker vård när den behövs. Om sjukdom och ohälsa förebyggs är mycket vunnet och vägarna dit är flera, såsom hälsofrämjande aktiviteter och kulturupplevelser – tidiga insatser är bra för alla. Tilliten och relationerna mellan personal och patienter behöver stärkas. Vården möter vi i hela livet: från att vi föds, på ungdomsmottagningen, när syrran känner en knöl i bröstet eller när morfar behöver nya tänder.

Neddragningar och privatiseringar har gjort vården till en handelsvara som drivs på ett för många obegripligt sätt. Resultatet är en försämrad vård och kö till vård. Det har blivit längre till vården då mycket centraliserats och försvunnit från mindre orter. Vården måste drivas värdigt och det görs om den fördelas efter behov. Vi vill strama åt reglerna kring privata sjukvårdsföretag och på sikt i huvudsak driva all vård i offentlig regi. Vinstdrivande företag hör inte hemma i sjukvården.

Kvinnosjukvården är underdimensionerad i hela landet. Vi ser hur förlossningsvården plockats sönder. Med Vänsterpartiet blir förlossningsvården: tryggade arbetsvillkor för de anställda, mer personal där även kulturdoulorna återinförs. Den som föder barn i Sörmland ska känna sig trygg.

Det är dags för en digital plattform som förenar Sverige och som följer den etiska regeln om vård efter behov. Dagens nätläkartjänster och app-vård är en dyr lösning på något regionerna kan sköta själva. Snabb digital kontakt kan vara en del i att minska köer och tillgängliggöra tider till vårdcentraler. Digitaliseringen får inte innebära sämre tillgänglighet till vård, det ska vara ett komplement och måste vara lätt att navigera.

Det allra bästa är om vi slipper bli sjuka eller skadas. Behövande ska få rätt vård i tid. Det förebyggande arbetet är viktigt för att fler ska förstå att ett bättre liv är möjligt. Under pandemin har regionens samarbete med kommunerna uppmärksammats då brister uppdagats. Vänsterpartiet vill se ett starkt samarbete utifrån lärdomar som pandemin gett. Vi vill återinföra avgiftsfria besök hos vårdcentralerna men det finns inte ekonomiskt utrymme i dagsläget. Inställelsetiderna för akuta utryckningar behöver bli bättre och mer likvärdiga i länet, resurser krävs för att säkra människors trygghet.

Den som behöver stöd eller utreda sitt mående ska få det i rimlig tid i hela Sörmland. När världen känns liten eller för mäktig ska den drabbade mötas tryggt, lyssnas på och få hjälp att kunna gå vidare lättare. Möjlighet till förändring ska vinna över destruktiva tankar. Regionen och kommunerna behöver skapa en fungerande elevhälsa och psykiatri som utgår från behov. BUP behöver satsa på stödjande familjebehandling. Vårdcentralernas arbete med psykiatri och samtal behöver stärkas.

Vården ska ha inga eller låga avgifter. Sedan tandvårdsmarkanaden avreglerades har priserna stigit kraftigt. Ingen ska behöva avstå att laga en tappad plomb eller låta bli att gå på förebyggande besök. Vänsterpartiet arbetar för att införa ett högkostnadskort inom tandvården och kommer arbeta för att stoppa dagens skenande priser. Vänsterpartiet vill avbolagisera Folktandvården Sörmland AB.

Vården ska vara jämlik. Människor är så olika, oavsett vem du är ska du bemötas väl. Detta gäller såväl att medarbetare ska slippa mötas av rasism eller att medarbetare ska möta exempelvis hbtqi- och transpersoner med förståelse samt utan fördomar. Vi kan inte fortsätta ha grupper i samhället som mår sämre än andra, alla ska ges förutsättningar att må bra. Den som befinner sig i ett beroende eller har utsatts för våld ska ges trygghet att öppna sig för att få hjälp.

Vår grundtanke är att det allra bästa är om folk mår bra och slipper söka vård. Därför vill vi satsa extra på förebyggande hälsoinsatser.

Trygga medarbetare - för en säker vård

Region Sörmlands medarbetares insatser under tider av neddragningar och under pandemin är ovärderliga. Det fanns för få vårdplatser, för lite personal och för dåligt med skyddsutrustning.

Att rekrytera och behålla personal är viktiga satsningar på framtiden. Regionens verksamheter ska vara ordentligt bemannad med rätt person på rätt plats. Vi vill möjliggöra för fler att vidareutbilda sig med betald lön.

De som arbetar inom regionen ska inte hyras in utan ska ha goda arbetsförhållanden, ha rätt till heltidsarbete, med tydliga villkor motsvarande kollektivavtal och lagstadgad meddelarfrihet. Personalen behöver få uppskattning, ha en god arbetsmiljö och en sund dialog med en närvarande arbetsgivare. Den som är förkyld ska stanna hemma, därför ska karensdagen försvinna för gott.

Tunga vårdrken kräver tid för återhämtning och stöd för att orka hela arbetslivet. Därför vill vi införa arbetstidsförkortning. Lokaler kan nyttjas smart och patienter får bättre kvalitet, tillgänglighet och bemötande i vården.

Vänsterpartiets mål är sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. Vi ser ett stegvist införande där Gnesta Vårdcentral blir en bra startpunkt då pendlarorter behöver flexibla öppettider. Vi vill sen se att det under mandatperioden införs på fler arbetsplatser i Region Sörmland.

Personalen är en viktig resurs för att Region Sörmland ska gå runt oavsett om det gäller vårdpersonal, pedagoger, de som betalar ut löner eller vårdar våra lokaler. Resursbrist och bristen på ökade skatteintäkter har lett till färre händer i vården, neddragningar i skolorna och kontrollinsatser med mer dokumentation. Regionen behöver stärka sin roll som en attraktiv arbetsgivare. Flykten av bl. a. museipersonal och psykologer måste stoppas.

Offentligt ansvar för framtiden

Vänsterpartiet lägger vår energi på konkreta politiska reformer för att återuppbygga och utveckla de trygghetssystem som rivits ner. Med den politik som fått styra har otrygghet, utanförskap och ohälsa vuxit. Vi behöver en kraftfull grön omställning med bra jobb och utvecklad välfärd i både stad och glesbygd.

Klimatomställningen kräver nya tag på arbetsmarknaden. Genom att ge fler möjlighet att arbeta och få en egen inkomst skapas trygghet för individen men även för samhället.

För att klara klimatomställningen behövs stora satsningar bl. a. för en grön industri. Marken vi brukar behöver tas om hand och vi behöver minska matens klimat- och miljöpåverkan. Vattentillgången är även den en viktig fråga ur klimat men även beredskapssynpunkt.

För framtiden krävs investeringar och nytänk som tar oss från fossildrivet till fossilfritt både i produktion och elanvändning samt en hållbar matproduktion där växtbaserat, ekologiskt och närproducerat prioriteras.

På alla nivåer måste klimatfrågan lyftas. Vi anser att det är dags att regionen utlyser ett klimatnödläge och fortsätta mäta och följa upp sitt klimatavtryck. Vid nybyggnation och vid inköp måste hållbarhet vara centralt. Därför vill Vänsterpartiet fortsätta ställa tydliga klimat- och miljökrav vid varje upphandling.

Förutsättningarna för att frakta och fraktas med tåg behöver bättras. De tågbanor vi har idag behöver rustas och vara stomme i utveckling för framtida resor. Vi vill inte att kinesiska storbolag ska fortsätta köra tåg i Sörmland, kollektivt resande sker bäst i offentlig regi.

Pendlarna i Sörmland är många. Det offentliga behöver ta ansvar för att de som reser ska se gemensamt resande som sitt förstaval. Det måste finnas avgångar att tillgå och bussar och tåg som trafikerar tillförlitligt. Avgiftsfri kollektivtrafik är vårt mål. En prishalvering lockar fler att åka.

Kultur för fler

Ge barn i Sörmland en god uppväxt! Nedskärningar och satsning på att kommersialisera skolan har lett till att många barn går miste om en bra skolgång. Skolorna ska vara trygga att vara i, både vad gäller utbildningskvalitet och säkerhet. När elever blir äldre ska skolan ha gett förutsättningarna att läsa vidare, oavsett var eleven vuxit upp. Sörmlänningarna behöver höja kunskapsnivån och sin hälsa för att kunna hänga med i en framgångsrik klimatomställning.

Vi ser ett samspel mellan kultur, utbildning och hälsa. Kulturutbudet ska vara brett och alla ska hitta något de kan och vill ta del av. Läns museet ska locka besökare från när och fjärran. Vi vill förenkla att ta till sig av kulturen och att ta till kulturupplevelser och besöksmål, bl. a. så det är lättare att ta till Nynäs. Nynäs naturreservat är en resurs som bör ges ett större hållbarhetsuppdrag.

En rik fritid och en rik kultur ska vara en rättighet och en självklar del av livet i hela länet. Att ha en levande dialog kring uttrycksfrihet, demokrati och olika sätt att uttrycka sig kulturellt ska vara ett viktigt inslag i utformningen av samhället. Barn i Sörmland ska fortsätta få kulturupplevelser genom skolan. Vi vill se till att fler får ta del av Sörmlands kulturliv på samma villkor. Kultur berikar livet!

Regionens folkhögskolor har goda möjligheter att öka folkbildningen i länet. Folkhögskolorna ska ha utbildningar som ger personlig utveckling genom ny kunskap som behövs för att få fler att delta aktivt i samhällslivet. Fackförbundens och Studieförbundens ställning ska värnas.

När Vänsterpartiet får bestämma

Vi ser behovet av att utveckla Region Sörmland. Vi ser hur regionens verksamheter blivit lidande av tidigare förd politik. Vi ser med oro på framtiden vad gäller regeringens syn på hur regionerna ska finansieras. Vår önskan är en att regeringens insikt om att mer och större statliga stöd väcks, men vi ser det inte komma.

Region Sörmland har idag lägst skattesats i Sverige och sjukast invånare. Kostnaderna är idag mycket högre än intäkterna. Den matematiken går inte ihop i längden. Pengar måste skjutas till. Gör inte staten det så måste invånarna ta ett solidariskt ansvar. Vi ser därför att en skattechöjning är vägen att gå då inte statliga stöd kommer.

Vi föreslår därför en skattechöjning från 2024 på 50 öre. Det skulle ge en skattesats på 11,33 öre. Det gör att vi fortfarande har bland de allra lägsta skattesatserna i Sverige.

Saker som vi anser vara för viktiga för att inte genomföra och utveckla i Sörmland, och som ligger till grund för denna skattechöjning är bland annat följande större och mindre satsningar:

- Att utveckla och göra BUP mer jämlikt i länet
- Halvera avgifterna i kollektivtrafiken
- Vidga tillgängligheten till primärvården, satsa på nära vård
- Vidareutbildning och kompetenshöjning för fler
- Skippa karensdag för alla
- Uppskattningsbonus
- TBE vaccin till alla
- Återinför Kulturdoulorerna
- 6-timmars arbetsdag på en VC
- Utveckla NPF-anpassningen av utbildningsinstanser
- Avgiftsfria sjukresor med kollektivtrafiken
- Rening av problemläkemedel
- Avgiftsfri tvångsvård
- Införa en Demokratiberedning

Yrkanden

- Vi yrkar på att Vänsterpartiet Region Sörmlands budgetförslag bifalls.
- Vi yrkar på att skattesatsen för 2023 fastställs till 10,83 %.
- Vi yrkar på att Region Sörmlands investeringsbudget fastställs.

Ekonomisk redovisning

Nämndbudget

Nämndbudget	Reviderad budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet	-141	-154	-156	-156
Nämnder för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalsskolan	-3	-17	0	0
Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	-8	-9	0	0
Patientnämnden	-5	-6	-4	-4
Regionala utvecklingsnämnden	-202	-215	-211	-211
Regionstyrelsen	-10 373	-10 905	-11 463	-11 447
Revisionen	-5	-5	-6	-6
Summa nämndbudget	-10 737	-11 311	-11 840	-11 824

Resultatbudget

mnkr	Reviderad Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	3 200	2 995	2 695	2 695
Verksamhetens kostnader	-13 567	-13 876	-14 045	-13 989
Avskrivningar	-370	-430	-490	-530
Verksamhetens nettokostnader	-10 737	-11 311	-11 840	-11 824
Skatteintäkter	7 205	7 615	8 296	8 633
Inkomst- o kostnadsutjämning	2 112	2 174	2 265	2 296
Generella statsbidrag	973	1 035	1 065	1 095
Summa skatt o statsbidrag	10 290	10 824	11 626	12 024
Verksamhetens resultat	-447	-487	-214	200
Finansiella intäkter	306	332	348	364
Finansiella kostnader	-20	-79	-126	-169
Värdeökning pensionsskuld	-97	-296	-178	-200
Finansnetto	189	-43	44	-5
Årets resultat	-258	-530	-170	195
Planerad användning av RUR	258	530	170	0
Balanskravsresultat	0	0	0	195

Balansbudget

mnkr	Bokslut 2021	Rev budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	14	13	14	14	14
Materiella anläggningstillgångar	6 204	7 679	8 937	9 591	9 748
Finansiella anläggningstillgångar	158	158	158	158	158
Summa anläggningstillgångar	6 376	7 850	9 109	9 763	9 920
Bidrag till statlig infrastruktur	228	214	214	214	214
Summa bidrag till statlig infrastruktur	228	214	214	214	214
Omsättningstillgångar					
Förråd	61	50	65	65	65
Kortfristiga fordringar	1 162	650	850	900	950
Kortfristiga placeringar	6 919	6 611	7 491	7 739	8 003
Kassa och bank	84	25	100	100	100
Summa omsättningstillgångar	8 226	7 336	8 506	8 804	9 118
SUMMA TILLGÅNGAR	14 830	15 400	17 829	18 781	19 252
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	926	-258	-530	-170	195
Övrigt eget kapital	4 270	4 158	5 216	4 816	4 446
Summa eget kapital	5 196	3 900	4 686	4 646	4 641
Avsättningar					
Avsatt till pensioner	3 871	4 230	4 956	5 412	5 728
Andra avsättningar	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	3 871	4 230	4 956	5 412	5 728
Skulder					
Långfristiga skulder	2 461	4 188	5 226	6 042	6 147
Kortfristiga skulder	3 302	3 082	2 961	2 681	2 736
Summa skulder	5 763	7 270	8 187	8 723	8 883
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	14 830	15 400	17 829	18 781	19 252
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser	3 579	3 426	3 499	3 369	3 243
Borgensåtaganden	1 326	1 504	2 025	2 025	2 025

